

SPRAWOZDANIE

Z DZIAŁALNOŚCI TOWARZYSTWA GEOLOGICZNEGO W ROKU ADMINISTRACYJNYM 1950/51

W ciągu okresu sprawozdawczego wydano tom XIX, zeszyt 2-gi, 3-ci i 4-ty Rocznika za rok 1950 oraz zeszyt 1—2 tomu XX za rok 1951 razem 29 arkuszy druku. Ponadto wydrukowano tom I-szy dzieła zbiorowego pt.: „Regionalna Geologia Polski“, Karpaty, zeszyt 1-szy Stratygrafia (13 ark. druku). Oddano do druku: wznowienie monografii Friedberga: „Mięczaki mioceńskie ziem polskich i krajów przyległych“, cz. 1-sza Slimaki, zesz. 1-szy oraz 2 i 3-ci t. XX Rocznika. W przygotowaniu znajduje się „Regionalna Geologia Polski“, t. I. Karpaty, zesz. 2-gi Tektonika oraz tom XX Rocznika, zeszyt 4-ty.

W ramach wymiany zagranicznej czasopism Polskie Towarzystwo Geologiczne wysłało własnych wydawnictw 1925 egz., z zagranicy otrzymało 1335 egz. Pozycji wymiennych czasopism przybyło w okresie sprawozdawczym 40, obecnie biblioteka liczy 352 pozycje wymienne czasopism.

W okresie sprawozdawczym zinwentaryzowano 352 poz. czasopism i około 827 poz. odbitek i broszur. Od 1. XI. 1950 Towarzystwo zatrudnia osobną siłę stałą przy inwentaryzacji biblioteki.

Ilość członków Towarzystwa wzrosła z 257 do 301. Sekretariat Polskiego Towarzystwa Geologicznego, zatrudniający jedną siłę stałą, załatwił w ciągu roku administracyjnego 2.169 pism, w tym otrzymano 385 pism, wysłano 530 i 1.254 zawiadomień.

W okresie sprawozdawczym w krakowskim ośrodku Polskiego Towarzystwa Geologicznego odbyło się 12 zebrań naukowych z 13 referatami a mianowicie:

1. 27 listopada 1950, prof. dr W. S z a f e r : „O kopalnym kauczuku“.

2. 4 grudnia 1950, dr J. W d o w i a r z : „Nowe spostrzeżenia dotyczące geologii Mszany Dolnej“.

3. 11 grudnia 1950, mgr S. D ż u ł y ń s k i : „Niektóre zagadnienia sedymentacji wapieni skalistych“.

4. 5 lutego 1951, mgr J. Z n o s k o : „Utwory mezozoiczne na pñ.-zachód od Błędowa“.

5. 12 lutego 1951, dr W. K r a c h : O niektórych profilach miocenu na Śląsku“.

6. 19 lutego 1951, prof. dr A. G a w e ł : „Uwagi o asfaltach“.

7. 19 lutego 1951, dr T. W i e s e r : „Egzotyki płaszczowiny magurskiej“.

8. 26 lutego 1951, dr St. W d o w i a r z : „Stratygrafia i tektonika fałdu Grabownicy“.

9. 5 marca 1951, dr St. S i e d l e c k i : „Stratygrafia permu krakowskiego w świetle nowych badań i problem piętra stefañskiego“.

10. 19 marca 1951, dr E. P a n o w : „Niektóre zagadnienia stratygrafii jury krakowskiej“.

11. 2 kwietnia 1951, prof. dr E. P a s s e n d o r f e r : „Z zagadnień transgresji eocenu“.

12. 9 kwietnia 1951, dr doc. A. T o k a r s k i : „Struktura Folusz“.

13. 16 kwietnia 1951, dr A. M i c h a l i k : „Nowe elementy w budowie serii wierchowej“.

Przeciętna frekwencja na zebraniach wynosiła ok. 50 osób.

S p r a w o z d a n i e

Zarządu Oddziału Warszawskiego Polskiego Towarzystwa Geologicznego za okres sprawozdawczy 1950/51

Zarząd pełnił swoje obowiązki od dnia 5. VI. 1950 do 19. VI. 1951.

I. W okresie sprawozdawczym odbyły się 4 zebrania naukowe. Tematy wygłoszonych na posiedzeniach naukowych referatów były następujące:

1. „Miejsca puste w skałach i próba ich terminologii“ — mgr Witolda Cezariusza Kowalskiego
2. „Wpływ orogenezy alpejskiej na Wyżyny Południowe“ — dr Władysława Pożaryskiego
3. „Zagadnienia klasyfikacji skał osadowych“ — prof. dr Marii Turnau-Morawskiej
4. „Araukarie kopalne“ — dr Jadwigi Bobrowskiej

II. Odbyła się wycieczka naukowa do Łukowa na krę jurajską. Prowadził dr Henryk Makowski. W wycieczce wzięło udział 21 osób.

III. Stan członków z 87 wzrósł do 97 osób.

IV. Pism sekretariat wysłał 11, przyjął 13.

Zestawienie kasowe
za rok 1950/51 dla Walnego Zebrania P. T. G.,
w dniu 23. VIII. 1951 w Wałbrzychu

I

Okres od 1. VII. 1950 do 28. X. 1950 (dawna waluta)

Dochody:	Wydatki:
1. Saldo z r. 1949/50 366.683 zł.	1. Wydatki związane z wy-
2. Subwencje: Min. Szk. Wyż.	dawnictwami:
i Nauki 1.720.000 „	honoraria autorskie 94.200 zł.
Kongr. Nauki 207.070 „	tłumaczenia 36.850 „
3. Składki członków 13.300 „	papier 189.924 „
4. Sprzedaż wydawnictw 13.600 „	druk 400.000 „
5. Różne 504 „	klisze 163.009 „
6. Wpłaty na Zjazd 152.300 „	inne wydawnicze 49.275 „
	Przewodnik Zjazdowy 56.025 „
Ogólny obrót 2.473.457 zł.	2. Wynagrodzenia 85.246 „
	3. Podróże służbowe 2.735 „
	4. Sekretariat 9.290 „
	Wysyłka Rocznika 13.844 „
	opłaty manipulacyjne 8.542 „
	5. Różne 6.904 „
	6. Zjazd 451.870 „
	7. Saldo 905.743 „
	Ogólny obrót 2.473.457 zł.

II

Okres od 1. XI. 1950 do 1. VII. 1951 r. (nowa waluta)

Dochody:	Wydatki:
1. Saldo z poprzedn. okresu 16.858,32	1. Wydatki związane z wy-
2. Subwencja Min. Szk. Wyż.	dawnictwami:
i Nauki 40.800,—	honoraria autorskie 20.129,76
3. Składki członków 5.687,50	tłumaczenia 2.316,—
4. Sprzedaż wydawnictw 33,—	papier 931,83
5. Różne 200,45	druk 25.405,98
6. Wyrównanie N. B. P. do	inne wydawnicze 3.671,36
przeliczenia na nową walutę	2. Wynagrodzenia 8,182,57
10.002,97	3. Podróże służbowe 560,25
7. Wpłaty na Zjazd 3.778,40	4. Sekretariat 1.791,62
Ogólny obrót 77.360,64	5. Różne 872,47
	6. Sprostowanie N. B. P.
	do przeliczenia salda przy
	zmianie waluty 600,30
	7. Zjazd 282,60
	8. Saldo 12.615,90
	Ogólny obrót 77.360,64

WALNE ZEBRANIE

P. T. G. w dniu 23. VIII. 1951 w Wałbrzychu

Zebranie zostało otworzone przez przewodniczącego P.T.G. prof. M. Książkiewicza, który wezwał uczestników do uczczenia pamięci zmarłych członków P.T.G.: Jurczyńskiej Jadwigi, prof. gimn. w Łodzi, inż. Konopki Alfreda i inż. Żukowskiego Władysława. Następnie przewodniczący w imieniu Walnego Zgromadzenia i Zjazdu powitał przedstawiciela Ministerstwa Górnictwa inż. Dutkowskiego oraz podziękował organizatorom Zjazdu prof. Smulikowskiemu i prof. Teisseyrowi za poniesione trudy.

Mgr Inż. Dutkowski powitał Zjazd w imieniu Ministerstwa Górnictwa. Po wyborze dr St. Krajewskiego na przewodniczącego zebrania a dr A. Michalika i mgr W. Kowalskiego na sekretarzy Zarząd Główny P. T. G. złożył sprawozdanie roczne z działalności Towarzystwa. Z kolei zostało przedstawione Walnemu Zgromadzeniu sprawozdanie z działalności Oddziału Warszawskiego P.T.G.

Po udzieleniu ustępującemu Zarządowi Głównemu absolutorium ustalono skład Komisji Matki w osobach: prof. M. Kamińskiego, prof. R. Kozłowskiego i prof. J. Samsonowicza.

Proponowany przez Komisję Matkę i przyjęty jednomyślnie skład nowego Zarządu P. T. G. przedstawia się następująco:

przewodniczący: prof. dr Fr. Bieda

zastępcy przewodniczącego: dyr. J. Czarnocki i prof. M. Książkiewicz

członkowie Zarządu: prof. W. Goetel, prof. M. Kamiński, prof. E. Passendorfer, prof. J. Samsonowicz, prof. H. Świdziński, prof. H. Teisseyre, prof. M. Turnau-Morawska, doc. J. Wdowiarz, prof. Smulikowski, doc. A. Tokarski, prof. Z. Pazdro, mgr K. Birkenmajer.

Komisja Rewizyjna: dr K. Skoczylas-Ciszewska, prof. R. Krajewski, dr St. Siedlecki.

Po dokonanych wyborze nowego Zarządu P. T. G. Walne Zgromadzenie wyraziło gorące podziękowanie prof. Książkiewiczowi za jego pracę na stanowisku przewodniczącego Zarządu Głównego P.T.G. Prof. Książkiewicz podziękował za współpracę wszystkim członkom Zarządu.

Na wniosek ustępującego Zarządu postanowiono mianować członkami honorowymi Towarzystwa dyr. Państwowego Instytutu Geologicznego Jana Czarnockiego i profesora Uniwersytetu Warszawskiego Jana Samsonowicza w uznaniu ich zasług na polu nauk geologicznych w Polsce oraz wysłać telegram z życzeniami do prof. J. Thugutta z okazji 65-letniej rocznicy jego pracy naukowej.

Rozpatrzono wniosek Zarządu o utworzenie Oddziału P.T.G. we Wrocławiu i wybrano Komisję Organizacyjną w osobach prof. H. Teisseyre i prof. K. Maślankiewicza.

Następny jubileuszowy XXV Zjazd P.T.G. postanowiono urządzić w Warszawie.

S p r a w o z d a n i e

z XXIV Zjazdu Polskiego Towarzystwa Geologicznego w Sudetach

Dwudziesty czwarty Zjazd Polskiego Towarzystwa Geologicznego odbył się w dniach 23—25. sierpnia 1952 r. w Wałbrzychu.

Był on poświęcony niektórym zagadnieniom geologii sudeckiej, opracowywanym obecnie przez geologów i petrografów wrocławskiego i poznańskiego ośrodka uniwersyteckiego w ramach prac programowych Państwowego Instytutu Geologicznego.

Na Zjazd zjechało 107-miu członków Towarzystwa z różnych stron Polski. Inauguracją Zjazdu było Walne Zebranie, które miało miejsce w dniu 23. VIII. 1951 w Wałbrzychu w świetlicy szkoły powszechnej Nr 1 przy ul. Limanowskiego 6, udzielonej nam uprzejmie przez Zarząd Szkoły.

W ramach Zjazdu odbyto pięć wycieczek w teren, przy czym uczestnicy Zjazdu przewożeni byli do poszczególnych odsłonek wozami ciężarowymi oraz kilku wozami terenowymi, udzielonymi Zjazdowi przez Państwowy Instytut Geologiczny.

Wycieczka pierwsza miała miejsce już w pierwszym dniu Zjazdu po południu, na trasie: Wałbrzych, Szczawienko, Świebodzice, Cieszów, Bogaczowice Stare, Wałbrzych. Wycieczkę tę prowadzili K. S m u l i k o w s k i i H. T e i s s e y r e.

Tematyka tej wycieczki była następująca:

1. Zagadnienia sedymentologiczne górnego dewonu i najniższego kulmu w depresji Świebodzic. 2. Charakter petrograficzny elementów kaledońskich, nasuniętych po najniższym kulmie na obszar depresji Świebodzic. 3. Tektonika depresji Świebodzic.

Uczestnicy Zjazdu zwiedzili: 1. duży łom w Szczawienku, w którym odsłania się kulm z Księżna, 2. odsłonki dewonu górnego w Świebodzicach, 3. skałki mylonitu i diabazu w Cieszowie oraz: 4. duży łom kulmu z Chwaliszowa w Bogaczowicach Starych.

Drugi dzień Zjazdu poświęcony był problematyce geologicznej Gór Kaczawskich, przy czym uczestnicy Zjazdu podzielili się na dwie niezależne wycieczki A i B.

Grupa A zwiedzała południową część Gór Kaczawskich. Grupa B natomiast została przewieziona w północną część tego regionu.

Wycieczkę pierwszą (A) prowadzili: K. S m u l i k o w s k i i H. T e i s s e y r e.

Tematem tej wycieczki były problemy stratygraficzne, petrograficzne i tektoniczne Sudetów w okolicach Bolkowa. Uczestnicy zwiedzili:

1. odsłonkę łupków zieleńcowych i mylonitów w Sadach Górnych, 2. odsłonkę tufów porfirowych, pizolitowych w Sadach Dolnych, 3. odkrywki serii fylitowej oraz łom keratofiru na zachód od Bolkowa, 4. wystąpienie serii zieleńcowej przy szosie z Bolkowa do Jeleniej Góry, mieszczące się na zachód od Wapienicy, 5. odkrywkę łupków z Radzimowic przy szosie w Radzimowicach, 6. wapienie wojcieszowskie i towarzyszące im porfiroidy w łomie po prawej stronie doliny w Kaczorowie, oraz skałki keratofirów w tej ostatniej miejscowości. W godzinach wieczornych nastąpił powrót przez Bolków, Dobromierz, Świebodzice do Wałbrzycha.

Wycieczkę B w północne Góry Kaczawskie prowadził J. Z w i e r z y c k i i J. P i ą t k o w s k i. Uczestnicy tej wycieczki zwiedzali odsłonięcia na trasie: Nowy Kościół, Jerzmanice-Zdrój, Złotoryja, Pielgrzymka, Grodziec, Raciborowice i powrócili wieczorem do Wałbrzycha. Dyskutowane były następujące problemy: 1. stratygrafia, tektonika i miedzioność Gór Kaczawskich, 2. wapień muszlowy, jego wykształcenie i zaburzenia w Raciborowicach. 3. stratygrafia łupków staropaleozoicznych oraz: 4. zagadnienie bazaltów sudeckich (kamieniołom w Pielgrzymce).

W trzecim i ostatnim dniu Zjazdu odbyły się również dwie niezależne wycieczki. Jedna z nich (A) zapoznała uczestników z budową Gór Bardzkich, druga (B) poświęcona była zagadnieniom petrograficznym gnejsów sowiogórskich.

Wycieczkę (A) prowadził J. O b e r c. Trasa wycieczki była następująca: Wałbrzych - Srebrna Góra - Zdanów - Wilcza - Wałbrzych.

Poruszane problemy dotyczyły: 1. stratygrafii syluru, dewonu i kulmu Gór Bardzkich, 2. zawiłej tektoniki tego obszaru i poszczególnych faz jej rozwoju.

Uczestnicy Zjazdu zwiedzili odsłonki zlepieńców gnejsowych kulmu w Srebrnej Górze, przy trasie dawnej kolei zębatej. Posuwając się następnie wzdłuż tej trasy w kierunku Zdanowa zapoznali się oni z wykształceniem wapienia węglowego Gór Bardzkich, oraz z rozwojem serii łupkowo-szarowakowej kulmu. W Zdanowie oglądano odkrywki warstw zdanowskich i gotlandu z fauną graptolitową. W Wilczy zapoznano się z odsłonką warstw zdanowskich górnych, mieszczącą się przy nowej

szosie, a zawierającą wkładki łupkowe z resztkami prymitywnej flory, odkrytej przez J. Oberca, a należącej być może do psylofitów. Na zakończenie wycieczki oglądnięto odkrywki zlepieńców młodszego kulmu w południowej części wsi Wilcza.

Wycieczkę (B) prowadzili w ostatnim dniu Zjazdu K. S m u l i k o w s k i i A. P o l a ń s k i.

Trasa tej wycieczki wiodła z Wałbrzycha do Walimia, następnie przez Zagórze Śląskie i Bystrzycę Górną do Nieganowa, skąd nastąpił powrót do Wałbrzycha.

Wycieczka zwiedziła w Walimiu przy szosie na Kłodzko odsłonki gnejsów facji leptytowej i gnejsów migmatycznych z żyłami granitu dwumikowego.

W Zagórzu Śląskim, w łomie przy szosie nad zaporą wodną zapoznano się z gnejsami arterytowymi i pięknymi przykładami ptygmatytycznego fałdowania. W gnejsach przy samej zaporze oglądano wystąpienia żył i gniazd pegmatytowych. W Bystrzycy Górnej zwiedzano łom granulitu, odsłonki serpentynitu z żyłami chryzotyłu, oraz odkrywkę skały amfibolowo-granatowej (eklogity) we wrzynie toru kolejowego obok stacji.

Duży łom w Nieganowie przy szosie z Lubachowa do Rysinowa zapoznał uczestników wycieczki z gnejsami hornblendowymi i z amfibolitami sowiogórskimi.

Po powrocie obu wycieczek do Wałbrzycha i po wspólnej kolacji Zjazd zamknięto.

H. Teisseyre